

หมู่อาคารโบราณมรดกโลก อุ่ตังซาน (武当山): เครือข่ายและอิทธิพลของศาสนาเต๋าต่องานเผยแพร่วัฒนธรรมจีน

The Wudang World Heritage Ancient Building Complex: Daoism Networks and Influences on Chinese Cultural Promotion

Kim One¹ ชินัน บุญเรือง² และ อนุชา ทุมมาภา³

¹School of Foreign Languages, China University of Geosciences, P.R. China

²College of International Cultural Exchange, Huazhong Normal University, P.R. China

³School of Economics and Management, China University of Geosciences, P.R. China

Email: b.chinun@gmail.com

บทคัดย่อ

หมู่อาคารโบราณอุ่ตังซานอาจสะท้อนภาพความความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองและศาสนาที่ใครหลายคนอาจเข้าใจว่าศาสนาเป็นเรื่องต้องห้ามในสังคมจีน แต่ด้วยนโยบายการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนในปัจจุบันนั้นยอมรับและเปิดโอกาสให้หลายศาสนามารวมทั้งศาสนาเต๋าสมาสามารถเผยแพร่อำนาจได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น หลังจากที่ได้รับการบูรณะและขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกแล้ว หมู่อาคารโบราณอุ่ตังซานได้กลับมาเป็นศูนย์กลางของศาสนาเต๋า ศาสนาที่มีต้นกำเนิดบนแผ่นดินจีนอีกครั้งด้วยการสร้างเครือข่ายต่างๆในระดับองค์กรภายในและภายนอกประเทศ รวมทั้งการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อรองรับการขยายตัวของเศรษฐกิจของหน่วยงานรัฐบาล ในบทความนี้ได้สรุปสาระของการสร้างและบูรณะหมู่อาคารภายใต้ความเชื่อในเทพเจ้าทศเหินือ การจัดการพื้นที่ของหน่วยงานภาครัฐท้องถิ่นและองค์กรศาสนาเต๋ายกขึ้นพื้นที่ภูเขามรดกโลกรวมทั้งการขยายความร่วมมือระดับนานาชาติ ตลอดจนการต่อยอดในการท่องเที่ยวและการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ต่างๆภายใต้ตราประทับประกันอุ่ตังซาน จนกลายเป็นเอกลักษณ์เฉพาะในแหล่งมรดกโลกตัวแทนทางวัฒนธรรมจีนแห่งนี้นั่น

คำสำคัญ: อุ่ตังซาน, มรดกโลก, วัฒนธรรมจีน, ศาสนาเต๋า

Abstract

The Ancient Building Complex in Wudang Mountain may be the current reflection of the relationship between politics and religions which many people may understand that religion is forbidden in Chinese society. The policies of spreading Chinese culture, it now accepts and opens opportunities for many religions to make activities more broadly. After being restored and listed as the World Heritage Site in 1994, the Ancient Building Complex in Wudang Mountain has become the center of Daoism, the religion originated in China, by establishing the domestic and foreign networks. It also promotes tourism to support the economic growth of government agencies. This article summarizes the management of Local government and Daoist organizations in the Wudang Mountain area, the international integration, the building and its restoration of buildings under the belief in the northern God. As well as the tourism and product certification under the guarantee of the Wudang Mountain, this site seems to be unique among all Chinese World Heritage Sites.

Keywords: Wudang Mountain, World heritage, Chinese Culture, Daoism

วันที่รับบทความ : 19 พฤศจิกายน 2561

วันที่แก้ไขบทความ : 22 กุมภาพันธ์ 2562

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 12 มีนาคม 2562

1. บทนำ

ภูเขาบู๊ตึงเป็นชื่อที่ชาวไทยเรียกอุทยานธรณีแห่งชาติอู่ต้งซานในมณฑลหูเป่ย์อย่างคุ้นชิน สถานที่แห่งนี้ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกตั้งแต่ค.ศ. 1994 จากคณะกรรมการองค์การ UNESCO ภายใต้ชื่อ ‘The Ancient Building Complex in the Wudang Mountain’ โดยมีรายงานถึง 3 เหตุผลหลักที่อู่ต้งซานได้รับการขึ้นทะเบียนดังนี้ (1) เป็นหมู่อาคารโบราณที่แสดงให้เห็นถึงมาตรฐานทางสถาปัตยกรรมจีนชั้นสูงรวมอายุกว่า 1,000 ปี (2) หมู่อาคารทั้งหมดบนอู่ต้งซานได้รับอิทธิพลโดยตรงจากการเติบโตของศาสนา, ศิลปวิทยาการและสถาปัตยกรรมจีน และ (3) หมู่อาคารและอาคารประกอบทั้งหมดเป็นศูนย์กลางของศาสนาเต๋าที่จัดว่าเป็นหนึ่งในศาสนาหลักของชาวตะวันออก และมีแก่นรากของความเชื่อรวมทั้งปรัชญาของศาสนาที่ถูกพัฒนาขึ้นในบริเวณสถานที่แห่งนี้ [1]

จากคำบรรยายข้างต้นจะเห็นได้ชัดเจนว่าอุทยานธรณีอู่ต้งซานนั้นมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความเป็นมาของศาสนาเต๋า, ศิลปวิทยาและปรัชญาจีนแขนงหนึ่งต่อเนื่องกันมายาวนาน ในทุกวันนี้อู่ต้งซานเป็นเสมือนจุดรวมของเครือข่ายนักบวชเต๋าทั่วโลก ต่างจากสมัยปฏิวัติชาติจีนที่หลายศาสนาถูกลดบทบาทลงจนทำให้ชาวจีนยุคใหม่ลดการนับถือศาสนาลงหรือเลิกนับถือไป แต่อย่างไรก็ตามนโยบายการส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมจีนผ่านความเชื่อทางศาสนาก็ทำให้ศาสนาเต๋าสามารถเผยแผ่หลักการของศาสนาผ่านศิลปะการป้องกันตัวออกสู่นานาชาติ ควบคู่กับกระแสความสนใจในวัฒนธรรมจีนของนักท่องเที่ยวทั่วโลกที่เกิดขึ้นจากภาพในโทรทัศน์และในภาพยนตร์ชื่อดังจากต่างประเทศหลายต่อหลายเรื่อง ปัจจัยเหล่านี้ส่งเสริมให้ภูเขาอู่ต้งซานเป็นสถานที่ร่วมสมัยและเป็นที่รู้จักมากขึ้น ในทางกลับกันจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะต้องรับอิทธิพลจากภายนอกทั้งแนวคิด ค่านิยมทางธุรกิจการค้าและการท่องเที่ยว ในขณะที่ยังคงคงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของสถานที่ไว้ด้วยเช่นกัน สิ่งที่เกิดขึ้นกับแนวคิดทางศาสนา

นั้นแตกต่างจากการพัฒนาต่อยอดทางการค้า เศรษฐกิจและสังคม แม้ว่าชาวจีนจะเข้าใจสถานที่แห่งนี้ผ่านแนวคิดทางศาสนาน้อยกว่าชาวจีนโพ้นทะเล เห็นได้ชัดจากปริมาณนักท่องเที่ยวชาวจีนแม้จะมีมากกว่าชาติอื่นๆ แต่กลับมีจำนวนของผู้นับถือศาสนาเต๋าน้อยกว่าจากไต้หวัน,ฮ่องกง, สิงคโปร์และมาเลเซียเมื่อเทียบสัดส่วนกัน เพื่อสร้างความเข้าใจในมรดกโลกแห่งนี้เป็นส่วนหนึ่งเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมและการวางผังอาคารภายใต้ความคิดของศาสนาเต๋า รวมทั้งบทบาทการกลับมาของศูนย์กลางของศาสนาเต๋าระดับนานาชาติและบทบาทการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนสู่ความเป็นสากลในระดับนานาชาติ นอกจากนั้นยังอธิบายการบูรณาการการจัดการพื้นฐานของเครือข่ายของศาสนาเต๋าลงหลังจากได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกแล้ว

2. ประวัติการสร้างหมู่อาคารโบราณภายใต้ความเชื่อของศาสนาเต๋า

2.1 ศาสนาเต๋าและอิทธิพลต่อสถาปัตยกรรมเชิงสัญลักษณ์

วัตถุประสงค์หนึ่งในการสร้างหมู่อาคารที่ภูเขาอู่ต้งซานนั้นใช้เพื่อบูชาเทพทึ่ศเหนือหรือเทพเจ้าเงินอู่ (Zhenwu) ที่ตามตำนานจีนกล่าวว่าหลังจากที่พระองค์มีชีวิตที่เป็นอมตะแล้วได้กลับมาจัดการกับสัตว์ร้าย 2 ชนิดคือเต่าดำและงู ดังนั้นรูปเคารพส่วนใหญ่จึงมีงูและเต่าอยู่ด้วยกันเสมอ รูปปั้นหรือภาพวาดมักมีลักษณะเป็นชายในชุดนักรบยืนหรือนั่งเท้าเปล่าเหยียบอยู่บนหลังเต่าที่มีงูพันล้อมรอบ อย่างไรก็ตามยังสามารถพบในรูปร่างหรือเครื่องแต่งกายแบบอื่นด้วยแต่ก็มักจะมีรูปเต่าและงูปรากฏอยู่ รูปปั้นเทพองค์นี้ถูกพบมากในบริเวณภูเขาอู่ต้งซานควบคู่กับรูปสัญลักษณ์ของงูและเต่าที่บอกทิศเหนือตามคติจีน (ภาพที่ 1 - 3) นักวิชาการบางท่านกล่าวว่าท้าวเวสสุวรรณของศาสนาฮินดูและพุทธศาสนากับเทพเจ้าเงินอู่มีความใกล้เคียงหลายประการ จึงอาจเป็นไปได้ว่าได้รับอิทธิพลทางความเชื่อระหว่างกัน

ในการศึกษาหนึ่งชี้ให้เห็นว่าเทพเจินอู่แต่เดิมไม่ได้มีภาพลักษณ์เป็นนักรบ แต่สันนิษฐานว่าภาพของนักรบเกิดขึ้นจากกลุ่มนักบวชเต๋าที่ภูเขาอู่ตั้งซานแห่งนี้ นอกจากนั้นยังได้รับการสถาปนาเป็นเทพพระจักรพรรดิอยู่ในฐานะเทพผู้ปกครอง อาคารหลายหลังจึงถูกตั้งชื่อว่าเป็นพระราชวังเพื่อบ่งบอกถึงที่ประทับของเทพเจินอู่ [2] ภูเขาอู่ตั้งซานยังเป็นสถานที่สำคัญในพิธีขอฝนของราชสำนักซึ่งถือว่าน้ำเป็นพลังหยิน (ด้านสีดำ) จากคติ หยิน - หยาง ซึ่งแต่เดิมได้กระทำพิธีนี้แบบเดียวกับเทพเจ้าประจำทิศเหนือโบราณ (Northern Dipper) ในสถานที่แห่งนี้ สืบทอดต่อเนื่องกัน [2, 3]

ในด้านสถาปัตยกรรมนักวิชาการจีนจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนครอู่อันได้อธิบายหมู่อาคารที่ออกแบบโดยยึดโยงหลักการของศาสนาเต๋าไว้ว่าอาคารหลักและอาคารประกอบล้วนแสดงนามธรรมของความเชื่อทางศาสนาผ่านทางสถาปัตยกรรม เช่น ยอดเขาซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติเปรียบเหมือนหลังเต๋า ดังนั้นจึงวางผังเส้นทางเดินล้อมรอบไว้เสมือนมีง้วนพันอยู่บนหลังเต๋าซึ่งแสดงเอกลักษณ์ของเทพเจินอู่ในเชิงสัญลักษณ์และเมื่อพิจารณาการวางผังสามารถอธิบายหมู่อาคารได้ 3 ลักษณะดังนี้ (1) สัญลักษณ์แทนโลกซึ่งเป็นการวางผังที่วางให้เกิดกลไกลทางจิตว่าได้เข้าสู่บริเวณที่ศักดิ์สิทธิ์แล้ว ผังอาคารจะมีลักษณะเป็นประตูหรือซุ้มทางเข้าขนาดใหญ่ที่ถูกสร้างเพื่อแบ่งเขตเชิงสัญลักษณ์ของการสิ้นสุดหรือข้ามผ่านจากโลกภายนอก (2) ภูเขาเป็นสัญลักษณ์แทนความเป็นอมตะที่ผสมผสานความเชื่อกับสิ่งที่ธรรมชาติสร้างขึ้น รวมทั้งแสดงความเป็นอมตะของสิ่งศักดิ์สิทธิ์จากความใหญ่โตของธรรมชาติ ทำให้เกิดกลไกลถึงความอนอบน้อมต่อเทพเจ้าและ (3) สัญลักษณ์ของสวรรค์นั้นเป็นส่วนที่ถูกสร้างขึ้นในบริเวณที่เป็นอันตรายของหน้าผาจนไปถึงยอดที่สูงที่สุดของภูเขา หรือในบริเวณที่สวยงามที่สุดเพื่อแสดงพลังและอำนาจของเทพเจ้า [4]

2.2 ประวัติการก่อสร้างหมู่อาคารอู่ตั้งซาน

ศาสนสถานโบราณโดยทั่วไปในทุกศาสนามักมีความสัมพันธ์กับสถานที่อย่างลึกซึ้ง เช่น มักก่อสร้างบนฐานรากเดิมหรือคงรากฐานของอาคารเก่าเอาไว้ [5] จากภาพวาดแผนผังโบราณ (ภาพที่ 4 - 5) ทำให้เห็นว่ามีหมู่อาคารที่ภูเขาอู่ตั้งซานในหลายๆ ส่วนถูกสร้างทับหรือบางส่วนถูกทิ้งร้างและพังทลายลง (ภาพที่ 6-7) ก่อนที่จะได้รับการต่อเติมหรือบูรณะใหม่บนผังอาคารเดิมเพื่อรองรับการใช้งานหรืออำนวยความสะดวกในการ

ท่องเที่ยวหลังได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกโลกอยู่ในหลายๆจุด แต่ก็ยังคงพอเห็นรูปแบบผังอาคารและการออกแบบสถาปัตยกรรมหลักๆ ทั้งสีและโครงสร้างแบบดั้งเดิมเอาไว้ (ภาพที่ 8 - 9)

ภายใต้ชื่อ Ancient Building Complex in the Wudang Mountains ที่ยูเนสโกประกาศนั้นครอบคลุมบริเวณทั้งภูเขาและหมู่อาคารโดยรอบประกอบด้วยพระราชวัง 9 แห่ง (บางเอกสารกล่าวเพียง 8 แห่ง), โถงหรืออาคารที่เกี่ยวกับพระราชวังอีก 9 แห่ง, อาราม 36 แห่งและวัดอีก 72 แห่ง [1] ในบันทึกยุคเริ่มแรกสร้างกล่าวว่าใช้แรงงานกว่า 3 แสนคนในการก่อสร้างอารามหลัก 7 แห่งบนเส้นทางยาวกว่า 60 กิโลเมตร ในแง่ของประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมอู่ตั้งซานจึงเป็นดังสถานที่ที่เหล่าจักรพรรดิในหลายราชวงศ์ใช้แสดงพระราชอำนาจในช่วงรัชสมัยของพระองค์ [3] จึงถือได้ว่าเป็นหมู่อาคารขนาดใหญ่ที่ถูกสร้างขึ้นตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 12 แต่หากอ้างอิงจากหลักฐานที่มีการจดบันทึกไว้จะสามารถย้อนไปจนถึงสมัยราชวงศ์ถังช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 7 แต่อาคารหลายหลังได้ถูกสร้างขึ้นใหม่หรือได้ขยายเพิ่มเติมเป็นอาคารหลังใหม่บนรากฐานเดิมไปแล้ว

โดยภาพรวมคติการสร้างสถานที่ศักดิ์สิทธิ์บนที่สูงอย่างบริเวณภูเขาของชาวจีนมักจะสร้างศาสนสถานไว้รวมกันทั้งวัดในพุทธศาสนา, วัดขงจื้อและวัดเต๋า ผังอาคารที่ภูเขาอู่ตั้งซานก็ปรากฏตามคตินี้เช่นกัน ในช่วงต้นสมัยราชวงศ์ถัง ผังอาคารต่างๆได้รับการปรับเปลี่ยนอยู่หลายครั้งขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนศาสนาใดได้รับการอุปถัมภ์จากพระจักรพรรดิ [6] ความเจริญของภูเขาอู่ตั้งซานต่อเนื่องมาจนปลายรัชสมัยของจักรพรรดิเจียจิง (Jiajing) ในราชวงศ์หมิง เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางการเงินในราชสำนัก, ความแตกแยกของหมู่ข้าราชการและภัยแผ่นดินไหวครั้งสำคัญมีผู้เสียชีวิตกว่า 8 แสนคน จึงไม่มีการต่อเติมใดๆ อาคารหลายสิบหลังเริ่มพังทลายลงตามอายุและปล่อยทิ้งร้างไปในที่สุด จากการสำรวจในปัจจุบันพบว่า แม้อาคารหลักจะได้รับการบูรณะ แต่วัดที่เกิดจากการขุดถ้ำหินทรายมีการพังทลายลงมากที่สุด คาดว่าเหลือเพียงไม่ถึง 24 แห่งจากที่พบในบันทึกทั้งสิ้น 72 แห่ง [1, 3, 7] เหตุการณ์สำคัญในการก่อสร้างตั้งแต่ราชวงศ์ถังจนถึงหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองสามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 1 สรุปลำดับการสร้างและเหตุการณ์สำคัญ

ราชวงศ์/ค.ศ.	เหตุการณ์สำคัญ
ราชวงศ์ถัง	
627-649	- สร้างวัดอุหลงเพื่อบูชาราชบรรพบุรุษ
761	- สร้างวัดบนเพิ่มขึ้นอีก 4 แห่ง
894-896	- สร้างวัดที่เป็นต้นแบบของการฝึกกำลังภายใน
ราชวงศ์ซ่ง	
1018	- ขยายขนาดวัดอุหลงและต่อเติมหมู่อาคารประกอบจำนวนมาก
1119	- สร้างพระราชวังบนยอดเขาและหมู่อาคารประกอบจนมีรูปร่างเป็นหมู่วัดเตาขนาดใหญ่
ราชวงศ์หยวน	
1312	- สร้างวัดขนาดใหญ่เพื่อใช้ขอฝน
ราชวงศ์หมิง	
1402	- สร้างวิหารทองบนยอดสูงสุดของเทียนจู่
1412-1424	- ระดมช่างกว่า 300,000 คนในการก่อสร้างหมู่อาคารทั้งหลายเสร็จสมบูรณ์
1521-1567	- เกิดวิกฤตการเงินของราชสำนักภูเขา - อู่ตั้งซานจิงไม่ได้รับเงินสนับสนุนจากราชสำนัก - เกิดเหตุแผ่นดินไหวครั้งใหญ่ - ยุคเสื่อมโทรมของภูเขาอู่ตั้งซาน
ยุคสาธารณรัฐ	
1911-1949	- ปฏิวัติภายในชาติและศาสนาเป็นเรื่องที่ถูกจำกัด - อาคารจำนวนมากพังทลายและปล่อยทิ้งร้าง
ยุคสาธารณรัฐประชาชนจีน	
1950	- จัดตั้งสมาคมศาสนาเต๋าแห่งประเทศจีน (TAC)
1986-1994	- เริ่มการบูรณะเพื่อขอขึ้นทะเบียนมรดกโลก
1994	- ได้รับการขึ้นทะเบียนมรดกโลก หมายเลข C705 ลำดับที่ 420

3. ศูนย์กลางศาสนาเต๋าและการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนสู่ความเป็นสากล

หลังจากยุคลัทธิเหมา (Maoism) ศาสนาต่างๆ นั้นถูกลดบทบาทลงอย่างมากจนกระทั่งชาวจีนส่วนใหญ่โดยเฉพาะเด็กที่เกิดหลังการปฏิวัติวัฒนธรรมจีนนั้นไม่นับถือศาสนาไป อย่างไรก็ตามรากของวัฒนธรรมจีนนั้นผูกโยงเข้ากับอาหารการกิน, วรรณกรรมและศิลปะการแสดงซึ่งในท้ายที่สุดก็ยึดโยงกับพิธีกรรมและความเชื่อของศาสนาอยู่เช่นเดิม เช่น การฝึกศิลปะการป้องกันตัว, กีฬาและสันทนาการ ภาพยนตร์กำลังภายในเป็นตัวอย่าที่ดีที่ถูกพัฒนามาบนหลักคำสอนของศาสนา ตัวอย่างเช่นภาพยนตร์เรื่องไซอิ๋วที่ถูกผลิตซ้ำหลายครั้งจนถึงปัจจุบันเป็นต้น การส่งเสริมวัฒนธรรมจีนโดยหลีกเลี่ยงการส่งเสริมศาสนาคงจะเป็นไปได้ยากเนื่องจากทั้งสองสิ่งมีความเกี่ยวข้องกันอย่างมาก ดังที่จะเห็นความพยายามของรัฐบาลจีนที่ผลักดันการจัดตั้งองค์กรต่างๆ ส่งเสริมวัฒนธรรมจีนในสังคมโลก เช่น การ ส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาจีนและวัฒนธรรมทั่วทุกภูมิภาคกว่า 500 แห่งว่าภายใต้ชื่อสถาบันขงจื่อโดยมีเป้าหมายเป็นผู้เรียนจำนวนกว่า 100 ล้านคนทั่วโลก สำหรับศาสนาเต๋าล้วนถือว่ามิต้นกำเนิดในแผ่นดินจีนเช่นเดียวกับลัทธิขงจื่อจึงได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาลโดยจัดตั้งสมาคมการสื่อสารทางวัฒนธรรมและศาสนาแห่งประเทศไทย (China Religious Culture Communication Association) เพื่อมากำกับดูแลกิจกรรมทางศาสนาของทุกศาสนา โดยเครือข่ายของศาสนาเต๋าก็ได้รับอนุญาตให้มีการจัดการประชุมนานาชาติ (The International Forum on the Daodejing) ครั้งสำคัญเพื่อถ่ายทอดคำสอนของศาสนาตามหลักคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง (Daodejing) ทั้งที่เมืองซีอานและเมืองฮองกงในปี ค.ศ.2007 เป็นต้น [5]

แม้ว่ารัฐบาลจีนจะอนุญาตให้มีการเผยแพร่คำสอนของหลายศาสนาในปัจจุบัน แต่ความศรัทธาในศาสนาได้ลดน้อยลง ต่างจากไต้หวันซึ่งครั้งหนึ่งคือพื้นที่ของชาวจีนอพยพลี้ภัยทางการเมือง แต่กลับมีความเชื่อทางศาสนาที่เข้มแข็งมากกว่า จากรายงานผลการศึกษาล่าสุดชี้ให้เห็นว่า ใจพัฒนาทางศาสนาเต๋ากลุ่มคนไต้หวันและชาวผู้เจี้ยนว่า รากของความนับถือยังคงมุ่งไปที่เทพเจ้าทิศเหนือเงินอยู่ ด้วยสาเหตุนี้จึงมีจำนวนผู้ศรัทธาชาวไต้หวันเดินทางมาสักการะจำนวนไม่น้อยในแต่ละปี นอกจากนั้นยังพบประเพณีฉลองเทพเจ้าเงินอยู่ ในช่วงเดียวกันกับ

บริเวณภูเขาอยู่ตั้งชันของทุกปี ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์กลุ่มผู้นับถือและสนใจ ในศาสนาเต๋ามีการติดต่อสื่อสารกับทางองค์กรของ ศาสนาเต๋าทั้งบริเวณภูเขาอยู่ตั้งชันและบริเวณอื่นๆใน ประเทศจีนได้มากขึ้นตั้งแต่หลังปี ค.ศ. 2000 รวมไปถึง การอนุญาตให้มีการประชุมนานาชาติที่จัดเพิ่มมากขึ้น จนกลายเป็นโครงข่ายของผู้นับถือกระจายไปทั่วภูมิภาค [2, 5, 8]

เมื่อพิจารณารายละเอียดของคำสอนของเต๋ามักจะ ต่างกันไปบ้างตามการแปลความของอาจารย์แต่ละท่าน แต่โดยภาพรวมแล้วศาสนาเต๋ามีหลายสำนักในปัจจุบันมี บทบาทมากในการเผยแผ่วัฒนธรรมของจีน [9] ตัวอย่างที่เห็นจนชินตา เช่น ภาพหยิน - หยางอันบ่งบอก ในเชิงสัญลักษณ์ถึงความลงตัวและความสมดุล (Harmony) ของธรรมชาติและผู้คนในการดำเนินชีวิต นอกจากนั้นการดื่มชาจากภูเขาอยู่ตั้งชันและศิลปะในการ ชงชาที่รับอิทธิพลจากศาสนาเต๋าก็ได้รับการขึ้น ทะเบียนเป็นมรดกของชาติจีนก็ถือเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ อีกอย่างหนึ่ง [10, 11] ศิลปะการป้องกันตัวในแบบเต๋า บนภูเขาอยู่ตั้งชันก็พัฒนามาเป็นฐานความกลมกลืนของ ร่างกายกับธรรมชาติรอบตัว ต่างจากสำนักอื่นๆที่เน้น พละกำลังและความแข็งแกร่ง [12]

ในแง่ของการส่งเสริมวัฒนธรรมนั้นรัฐบาลจีนได้ สนับสนุนให้มีการใช้ศิลปะแขนงเหล่านี้เป็นสื่อกลางโดย พัฒนาให้ร่วมสมัยมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น สถาบันขงจื้อ แห่งมหาวิทยาลัยแห่งชาติเซี่ยงไฮ้ได้เลือกศิลปะการ ป้องกันตัวของศาสนาเต๋าแบบไท่จี (Taiji) แสดงต่อ ประธานาธิบดี หรือจัดการประกวดการแข่งขันศิลปะการ ป้องกันตัวแบบจีนนานาชาติที่สาธารณรัฐเบลารุส เป็นต้น [13, 14] ตัวอย่างที่ยกมานี้ทำให้เห็นภาพชัดมากยิ่งขึ้นว่า บทบาทของศาสนาเต๋านั้นยังคงมีอิทธิพลอย่างชัดเจนในการ เผยแพร่วัฒนธรรมจีนในปัจจุบัน

4.งานบูรณาการบนพื้นฐานของศาสนาเต๋า

ตามที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นว่าหมู่อาคารบางส่วนได้ถูกทิ้งร้างไปตั้งแต่ช่วงการปฏิวัติชาติจีนและพังทลายลงไปตามกาลเวลา [7] การบูรณะได้เริ่มขึ้นอีกครั้งประมาณ 8 ปี ก่อนที่จะได้รับขึ้นทะเบียนมรดกโลกในยุคของ ประธานาธิบดีเจียงเจ๋อหมิน ปัจจุบันการบูรณะอยู่ภายใต้ การควบคุมของคณะกรรมการมรดกโลกควบคู่ไปกับการ

สร้างสาธารณูปโภคเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 25 ต่อปี รวมแล้วประมาณ 6 ล้านคน [1] สอดคล้องกับรายงานต่อสำนักงานองค์การมรดกโลกภายใต้หัวข้อ Tourism Development Has Begun to Reach a Critical Mass ตั้งแต่ค.ศ. 2014 ว่ามีแผนงานครอบคลุม การจัดการกับพื้นที่ทางวัฒนธรรม, ควบคุมการท่องเที่ยว และการรวมแผนการจัดการแบบผสมผสานขยายไปยังทั้ง บริเวณพื้นที่อุทยานธรณีและบริเวณโดยรอบของพื้นที่ มรดกโลก [15, 16]

4.1 งานอนุรักษ์และบูรณาการ

แม้ว่าการออกกฎระเบียบเพื่อดูแลรักษามรดกของ ชาติตัวเองเป็นเรื่องจำเป็น รวมทั้งต้องให้ความสำคัญ เรื่องกฎระหว่างชาติสมาชิกที่ต้องนำมาปรับใช้ในแง่ของ ของการปกป้องคุ้มครองอย่างเป็นทางการ [17] แต่ วัฒนธรรมไม่ได้จำกัดแค่สิ่งที่จะต้องได้อย่างงาน ทัศนกรรม ตลอดจนสถาปัตยกรรม แต่ยังหมายรวมถึงสิ่ง ที่จับต้องไม่ได้อย่างระบบความคิด, ภูมิปัญญา, ศาสนา, ตำนาน, ดนตรี, รวมไปถึงพิธีกรรมที่มีความลึกลับไม่ ตายตัว มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและค่านิยม ของคนในแต่ละสังคม มีการเกิดขึ้นใหม่ผสมผสานกับ วัฒนธรรมที่มีอยู่แต่เดิม ดังนั้นตัวเนื้องานจึงหมายถึงการ ดำเนินการอันเกี่ยวข้องกับสิ่งที่จะเปลี่ยนแปลงไปตาม กาลเวลาและค่านิยมของสังคม เป็นการดำเนินการกับสิ่ง ที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์ในปัจจุบันและ อนาคต [18, 19]

ประโยชน์ของการจัดการและบูรณาการทาง วัฒนธรรมนั้นมีนัยสำคัญอยู่ 4 ประการดังนี้ (1) คุณค่า ทางนัยของอดีต (associative symbolic value) เสมือน เป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ เพื่อยืนยันเรื่องราวหรือการมี ตัวตนในอดีต โดยเฉพาะทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่เป็น สิ่งก่อสร้างหรือวัตถุต่างๆ, (2) คุณค่าเชิงวิชาการ (informational value) เป็นสิ่งที่ยืนยันความสามารถใน การเรียนรู้และการนำความรู้ไปใช้ในศาสตร์แขนงต่างๆ เช่น โบราณคดี, ประวัติศาสตร์, สถาปัตยกรรม วิศวกรรม ที่สามารถพัฒนาต่อยอดผ่านงานวิจัยต่อไป,

(3) คุณค่าเชิงสุนทรีย์ (aesthetic value) คุณค่าที่เป็น แรงบันดาลใจต่อการสร้างสรรค์ที่เป็นประโยชน์ให้แก่ สังคมโดยเฉพาะศิลปินและผู้สนใจผ่านความชอบและ จินตนาการของแต่ละคน เป็นผลให้ความงามทาง วัฒนธรรมนั้นแตกต่างกันออกไป และ (4) คุณค่าทาง เศรษฐศาสตร์ (economic value) กล่าวถึงคุณค่าที่

สามารถนำมาคำนวณเป็นมูลค่าได้ซึ่งอาจได้จากการท่องเที่ยว, การใช้พื้นที่หรือการจำหน่ายสินค้าตลอดจนการสร้างอาชีพของคนในท้องถิ่นและอาจรวมไปถึงภาพรวมของรายได้รอบบริเวณสถานที่แห่งนั้น [20] หากจะนำหลักดังกล่าวมาวิเคราะห์แล้ว ภูเขาอู่ต้งซานก็ยังคงรักษาทรัพยากรทางวัฒนธรรมของตนไว้ได้ดีในระดับที่นานาชาติยอมรับและสามารถเป็นต้นแบบของการพัฒนา มรดกโลกให้กับที่อื่นๆได้เป็นอย่างดี [17] แต่ก็ยังมีแง่มุมที่สามารถนำไปศึกษาต่อได้เช่นกันดังนี้

หน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการมรดกโลกและรัฐบาลจีนให้ความสนใจในการพัฒนาพื้นที่มรดกโลกอย่างมาก รวมทั้งจัดงบประมาณสำหรับงานปฏิสังขรณ์ไว้ในกรณีเร่งด่วน เช่น การซ่อมแซมพระราชวังหวู่เจินกง (Yuzhengong) อายุกว่า 600 ปีที่เกิดเพลิงไหม้เมื่อต้นปี ค.ศ. 2003 [21] และการแก้ไขปัญหาหน้าท่วมอันเนื่องมาจากผลกระทบของการสร้างเขื่อนตานเจียงโข่ว (Danjiangkou Reservoir) ด้วยการยกระดับพื้นแทนการย้ายอาคารบางหลังออกจากพื้นที่น้ำท่วมเพื่อคงผืนอาคารเดิมที่วางไว้ โดยที่รัฐบาลกลางลงทุนด้วยงบประมาณ 29 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกาในการยกระดับพื้นที่ทั้งหมดสูงขึ้น 15 เมตร จนกลายเป็นอาคารโบราณที่มีการยกพื้นสูงชันมากที่สุดในโลกในปี ค.ศ. 2013 [16, 22, 23] แต่ก็เป็นที่น่าเสียดายที่ยังพบการทำลายโบราณวัตถุจากความเชื่อส่วนบุคคลได้ในหลายบริเวณเช่นการสัมผัสวัตถุเพื่อโชคลางแม้จะมีป้ายเตือนแล้วก็ตามโดยเฉพาะบริเวณวัดจิงต้ง (Jing Ding) บริเวณวิหารทองบนยอดสูงที่สุดที่นักท่องเที่ยวมักนำเงินหรือมือไปถูกกับเสาหลักที่มีภาพรอยนูนต่ำจนภาพเหล่านั้นเสียหาย (ภาพที่ 10 - 11) นอกจากนี้ยังพบว่านักท่องเที่ยวนิยมโยนเหรียญขอพรจนทำให้จารึกบนแท่งหินโบราณได้รับความเสียหายในหลายๆจุด

นอกจากจะถือว่าแผนงานบูรณะเป็นการอนุรักษ์แล้วยังจัดเป็นการถ่ายทอดความรู้ในรูปแบบหนึ่ง (knowledge transfer) งานบูรณะให้ความรู้ในรูปแบบ combination และ internalization คือกระบวนการถ่ายโอนความรู้ที่ได้มีผู้รวบรวมศึกษาไว้แล้วจนเป็นรูปแบบที่จับต้องได้หรือกึ่งจับต้องได้ไปสู่กระบวนการปรับใช้ความรู้นั้นในการปฏิบัติจริง (Explicit Knowledge to Explicit Knowledge หรือ Explicit Knowledge to Tacit Knowledge) [24] แต่หากพิจารณาถึงภาพรวมของการถ่ายโอนความรู้เฉพาะด้าน

การบูรณะนั้นยังน้อยมาก นักท่องเที่ยวจึงได้แค่เพียงบูชาหรือเยี่ยมชมสถานที่ และถ่ายรูปพักผ่อนหย่อนใจ อาจกล่าวว่านักท่องเที่ยวทั่วไปจะได้รับคุณค่าที่แสดงถึงนัยยะของอดีตและคุณค่าทางสุนทรียะเท่านั้น แต่ได้รับคุณค่าในเชิงวิชาการจากงานส่วนงานบูรณปฏิสังขรณ์น้อยมากซึ่งเป็นเรื่องที่น่าเสียดายเนื่องจากภูเขาอู่ต้งซานเป็นสถานที่รวบรวมองค์ความรู้ด้านสถาปัตยกรรมจีนที่ยาวนานกว่า 1 พันปีตามที่ได้รับการยกย่องจากคณะกรรมการมรดกโลก [1]

4.2 ความร่วมมือและการสร้างเครือข่ายในงานส่งเสริมวัฒนธรรมจีน

จุดเด่นที่สำคัญอีกประการคือการมีส่วนร่วมของคนฝ่ายต่างๆ ในแง่นี้ นักวิชาการจีนหลายท่านได้อธิบายการร่วมมือในเขตมรดกโลกกว่า 21 แห่งในประเทศจีนว่า ปัจจัยในการพัฒนาแบบยั่งยืนมีด้วยกัน 3 หลักคือ ประชากร, การปรับนโยบายในรัฐบาลท้องถิ่นและเงินสนับสนุน [25-27] ดังนั้นคำถามที่น่าสนใจว่าชุมชนโดยรอบบริเวณภูเขาอู่ต้งซานทั้งหมดที่ถูกย้ายออกจากถิ่นฐานเดิมและได้รับการจัดสรรพื้นที่ใหม่ในเขตเมืองตามนโยบายการอนุรักษ์พื้นที่ในเขตภูเขาอู่ต้งซานจะรักและหวงแหนภูเขาอู่ต้งซานหรือให้ความร่วมมือกับหน่วยงานท้องถิ่นหรือไม่ เนื่องจากได้รับผลกระทบโดยตรง แต่สิ่งที่หน่วยงานรัฐบาลตั้งใจเลือกก็คือวิธีแบบย้ายผู้คนออกจากบริเวณที่เคยตั้งถิ่นฐานบนภูเขาแห่งนี้ซึ่งเป็นการจัดการที่ง่ายและได้ผลชัดเจนในการอนุรักษ์ถึงแม้จะทำให้พลวัติของความเป็นสังคมหรือชุมชนดั้งเดิมนั้นหายไป

การเติบโตของการท่องเที่ยวในอุทยานธรณีอู่ต้งซานไม่ได้ส่งผลต่อการพัฒนาเพียงบริเวณภูเขาเท่านั้นแต่ยังมีผลสืบเนื่องไปยังชุมชนและเมืองโดยรอบบริเวณเพื่อรองรับการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศ ภายใต้การพัฒนาทั้งสถานที่และการบริการทั้งด้านอุปโภคและบริโภคหลายแขนง [28] หากดูจากสถิติพบว่าอู่ต้งซานถูกจัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีรายได้สูงเกือบเท่าค่าเฉลี่ยของรายได้ของการท่องเที่ยวในเขตมรดกโลกจากทั่วประเทศ (the average national net field potential = 1193.2, Wudang shan = 940.6) มากกว่าอุทยานแห่งชาติจางเจียเจียในมณฑลหูหนาน และมากกว่าสุสานของจักรพรรดิฉิน ในเขตมณฑลกุ้ยโจวเช่นกัน [26] ด้วยปัจจัยทางเศรษฐศาสตร์ดังที่กล่าวมานี้อาจเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ชาวเมืองบริเวณโดยรอบให้ความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐมากกว่าสมัยเริ่มต้นการ

บูรณะ เห็นได้จากการจัดตั้งบ้านเรือน, ร้านค้า, ร้านอาหาร, ที่พักและหน่วยบริการนักท่องเที่ยวตามนโยบายรัฐบาลท้องถิ่นเพื่อขยายเขตการท่องเที่ยวออกมาจากบริเวณภูเขาอู่ต้งซานจนถึงบริเวณกลางใจเมือง

ความร่วมมือในระดับนโยบายด้านการจัดการวัฒนธรรมกับมรดกโลกปรากฏให้เห็นตามสื่ออยู่เป็นระยะๆ เช่น ประธานาธิบดีสีจิ้นผิงได้ประกาศนโยบายการประชาสัมพันธ์วัฒนธรรมจีนผ่านแหล่งมรดกโลกและแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่ยังไม่ได้รับการขึ้นทะเบียนเพื่อเพิ่มรายได้กว่าหลายพันล้านหยวนต่อปี [29] นโยบายที่ออกมาควบคู่กับการความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศจีนที่รวดเร็วจนมีนักวิชาการจีนหลายท่านออกมาเตือนว่า แม้การเพิ่มจำนวนขึ้นของมรดกโลกนั้นมีผลดีต่ออัตลักษณ์ของประเทศ แต่ก็อาจส่งผลกระทบต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมไปถึงศาสตราจารย์ทางด้านประวัติศาสตร์จากมหาวิทยาลัยเซี่ยเหมินได้เสนอว่าการจัดการทางวัฒนธรรมนอกจากจัดการเรื่องโบราณสถานแล้วยังต้องจัดการเครือข่ายที่ดูแลวัฒนธรรมในท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบันด้วย [30] ทั้งหมดนี้อาจเป็นหัวข้อที่น่าสนใจในแง่ของความร่วมมือของผู้คนในฝ่ายต่างๆ และผลกระทบต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สามารถศึกษาในอนาคตได้เช่นกัน

เครือข่ายพันธมิตรในระดับองค์กรที่กำกับดูแลภูเขาอู่ต้งซานโดยตรงคือ กลุ่มสำนักงานมรดกโลกประจำประเทศจีนที่ประสานงานดูแลมรดกโลกทั้ง 52 แห่ง เนื่องจากประเทศจีนมีจำนวนแหล่งมรดกโลกเป็นอันดับที่ 2 รองจากอิตาลี มีการลงนามแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญและองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ระหว่างประเทศอยู่บ่อยครั้ง เช่น การลงนามความร่วมมือกับประเทศสเปนในปี ค.ศ. 2015 และประเทศเซอร์เบียในปี ค.ศ. 2017 ถือว่าเป็นการเปิดรับความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและองค์ความรู้ตลอดจนเทคโนโลยีที่นำเข้ามาช่วยในการอนุรักษ์ รวมถึงการจัดแสดงวัตถุทางโบราณคดีและทางวัฒนธรรมในพิพิธภัณฑ์ระหว่างกัน [31, 32]

นอกจากนั้นยังมีความร่วมมือกับกลุ่มของผู้นับถือศาสนาเต๋าซึ่งมีผลอย่างมากในการช่วยรักษาอัตลักษณ์ของสถานที่แห่งนี้เอาไว้ไม่ให้เพียงอนุสรณ์สถานเท่านั้น หากจัดประเภทของหน่วยงานที่เป็นพันธมิตรที่เกี่ยวข้องกับศาสนาเต๋าสามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบหลักๆ ดังนี้ (1) องค์กรที่เกี่ยวกับศาสนาเต๋าโดยตรง เช่น สมาคมศาสนาเต๋าแห่งประเทศไทย (Taoism

Association of China: TAC) เป็นสมาคมที่รัฐบาลให้การยอมรับและสนับสนุนมากกว่า 50 ปี นักบวชเต๋าต้องได้รับการรับรองและขึ้นทะเบียนจากสมาคมนี้ สมาคมทางศาสนาอื่นๆ เช่น สมาคมศาสนาพุทธ, อิสลามและคาทอลิกเป็นต้น สมาคมศาสนาทั้งหมดในจีนอยู่ภายใต้หน่วยบริหารรัฐกิจเพื่อศาสนา (State Administration for Religious Affairs: SARA) เป็นผู้กำหนดทิศทางวางระเบียบในการเผยแผ่ศาสนาทั้งในและต่างประเทศ ตัวอย่างความร่วมมือระหว่างองค์กรศาสนา เช่น งานประชุมนานาชาติประจำปีของผู้นับถือศาสนาเต๋าก่อตั้งขึ้นจากความร่วมมือกันระหว่าง 2 สมาคมคือสมาคมศาสนาเต๋าแห่งประเทศไทยและสมาคมการสื่อสารทางวัฒนธรรมและศาสนาแห่งประเทศไทย ณ บริเวณภูเขาอู่ต้งซาน [33 34], (2) องค์กรที่เกี่ยวข้องกับศิลปะการป้องกันตัวแบบเต๋า ซึ่งมีทั้งจัดตั้งเป็นสมาคมหรือเป็นสำนักสอนศิลปะการป้องกันตัว เช่น สถาบันสอนกังฟูที่ตั้งอยู่ในบริเวณของภูเขาอู่ต้งซานที่มีชื่อว่า Wudang Daoist Traditional Kungfu Academy ที่เปิดสอนทั้งอยู่คู่ (Wushu), ไทจี (Taiji) และชิงกง (Qi Gong) นอกจากนั้นยังมีวัด Wudang Five Immortals Temple ที่มีสอนเรื่องศิลปะและยาจีนตำรับเต๋าควควบคู่กับศิลปะการป้องกันตัว [35] นอกจากนั้นยังพบว่าสมาคมศาสนาเต๋านี้ในประเทศสหรัฐอเมริกา (The Daoism Association USA) ใช้คำสอนและวัฒนธรรมรูปแบบของภูเขาอู่ต้งซานในการการเผยแพร่ สมาคมนักบวชเต๋าแห่งอเมริกาเหนือ (The North American Wudang Taoist Association: NAWTA) ที่เป็นผู้จัดการประชุมระหว่างผู้ที่นับถือเต๋าคั้งสำคัญขึ้นในทวีปอเมริกาเหนือในช่วง ค.ศ. 2006 ในครั้งนั้นมีการเชิญนักบวช, อาจารย์สอนศาสนาและผู้เชี่ยวชาญด้านภูเขาและวัดเต๋ามาบนภูเขาอู่ต้งซานไปบรรยายด้วยหลายท่าน ในฝั่งยุโรปก็มีเครือข่ายของโรงเรียนสอนศาสนา Norsk Taiji Senter ณ กรุงออสโลเป็นต้น [36] และ (3) องค์กรอื่นๆ เช่น องค์กรการท่องเที่ยวและกลุ่มองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่ศิลปะวัฒนธรรมแขนงอื่นๆ เช่น กลุ่ม Wudang Daoist Tea ที่มีพื้นที่ปลูกชาอยู่บนภูเขาอู่ต้งซานแต่เปิดหน้าร้านอยู่ที่ประเทศเยอรมนี ร้านขายชาในลักษณะนี้มีอยู่หลายร้าน เป็นจุดรวมตัวของผู้ชื่นชอบการดื่มชาจีนควบคู่กับการเรียนชงชาแบบวัฒนธรรมจีน นอกจากนั้นยังมีกลุ่มบริษัทผู้ผลิตชาที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลท้องถิ่นของเมืองซือเยียน (Shiyan) ภายใต้ตราสินค้า Wudang

Taoist Tea และ Wudang Zhenjing Tea ด้วยเงินลงทุนถึง 2 ล้านหยวน ชาที่ผลิตจากบริษัทดังกล่าวได้รับรางวัล The Low-Carbon Agriculture Prize จากสมาคมพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเอเชียแปซิฟิก (APEPA) และได้รับรางวัลจากหลายหน่วยงานภายในประเทศ ที่สำคัญเครือข่ายของสมาคมผู้ผลิตชาในมณฑลหูเป่ย์อย่าง Hubei Wudang Taoist Tea Association ยังมีส่วนผลักดันให้เกิดหน่วยวิจัยและพัฒนาชาจากภูเขาอยู่ตั้งชานจนกลายเป็นชาที่ดีที่สุดติดอันดับต้นๆของประเทศจีน และยังส่งออกไปขายในหลายทวีปตั้งแต่ปี ค.ศ. 2014 [11]

จากตัวอย่างที่ยกมาจะเห็นได้ว่าภูเขาอยู่ตั้งชานนั้นไม่ใช่เพียงแค่โบราณสถานแต่ยังมีเครือข่ายของศาสนาเต๋าทั้งโดยตรงและโดยอ้อมที่เกี่ยวข้องกับการเผยแพร่วัฒนธรรมจีน คำว่าอยู่ตั้งชานจึงมีสถานะที่พิเศษไม่เป็นแค่เพียงบ่งบอกสถานที่ที่มีประวัติยาวนาน แต่ยังเป็นเหมือนตราคุณภาพสินค้าของประเทศ ซึ่งนอกจากชาแล้วยังพบว่าผลิตภัณฑ์อื่นๆด้วยที่ปรากฏคำว่าอยู่ตั้งชานและคำว่าเต๋ารวมไว้ด้วยกันเช่น ขอสปรงรสนานาชนิดที่ผลิตจากวัดฤดูบิที่ปลูกในพื้นที่อยู่ตั้งชานเป็นต้น หลักฐานเหล่านี้ช่วยยืนยันอิทธิพลต่อทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่มีอยู่จากพื้นที่มรดกโลกที่เกี่ยวข้องกับศาสนาเต๋า รวมทั้งเครือข่ายของศาสนาเต๋าส่งเสริมตลอดระยะเวลา 50 ปีในบริบททางศาสนาและงานเผยแพร่วัฒนธรรมจีนร่วมสมัยออกสู่ประชาคมโลก

5. บทสรุป

หมู่อาคารโบราณอยู่ตั้งชานได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่มรดกโลกจากยูเนสโกตั้งแต่ ค.ศ. 1994 สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยราชวงศ์ถังในศตวรรษที่ 7 เพื่อใช้บูชาเทพทิศเหนือหรือเทพเจ้าเงินอยู่ ผังอาคารถูกจัดวางตามคติความเชื่อเรื่องหยิน - หยางของศาสนาเต๋าและลัทธิขงจื้อ ซึ่งเป็นคติความเชื่อที่เกิดขึ้นบนแผ่นดินจีน

วัฒนธรรมจีนได้รับอิทธิพลสำคัญหลายด้านจากความเชื่อของศาสนาเต๋ามาจากภูเขาอยู่ตั้งชาน เช่น แนวคิดความสมดุลกลมกลืนกับธรรมชาติอย่างหยิน-หยาง, ศิลปะการป้องกันตัว, การดื่มชาและศิลปะการชงชา รวมทั้งเป็นเครื่องหมายรับรองคุณภาพสินค้านานาชาติ ภูเขาอยู่ตั้งชานในปัจจุบันเป็นโบราณสถานที่ถูกใช้เป็นเสมือนศูนย์กลางของกลุ่มผู้นับถือในศาสนาเต๋าดังได้แลกเปลี่ยนความรู้ต่างๆ ทั้งด้านโบราณคดี, ศาสนาและวัฒนธรรม มี

การจัดตั้งองค์กรรอบๆบริเวณทั้ง วัดเต๋า, โรงเรียนสอนศิลปะวิทยาการ, ร้านค้าผลิตภัณฑ์และองค์กรทางศาสนาวัฒนธรรมหลายแห่ง ช่วงตลอดระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมาภายใต้นโยบายการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนผ่านมรดกโลกของหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ที่มีส่วนช่วยกันสร้างเครือข่ายพันธมิตรที่เข้มแข็งของกลุ่มผู้นับถือศาสนาเต๋าสืบเนื่องกับภูเขาอยู่ตั้งชานแห่งนี้ ให้เป็นรากฐานสำคัญและเป็นตัวอย่างของการเผยแพร่วัฒนธรรมจีนร่วมสมัยออกสู่นานาชาติ

6. เอกสารอ้างอิง

- [1] UNESCO. Ancient Building Complex in the Wudang Mountains. World Heritage Convention [World Heritage Center] 2016 [cited 2018; Available from: <http://whc.unesco.org>.
- [2] Karetzky, P.E., The Transformations of Xuanwu/Zhenwu. Journal of Daoist Studies, 2015. 8(8): p. 69-95.
- [3] Lagerwey, J., The Pilgrimage to Wu-tang shan. Pilgrims and sacred sites in China, 1992: p. 293-332.
- [4] Zhu, S. and Y. Ding, The Secret Backdrop of Chinese Cultural Heritage Sites-A Case of Ancient Building Complexes on Wudang Mountain. 2008.
- [5] De Bernardi, J., Wudang Mountain and the Modernization of Daoism. Journal of Daoist Studies, 2009. 3(3): p. 202-210.
- [6] Rattanakul, S., Eastern civilization: China II. 2004: College of Religious Studies, Mahidol University.
- [7] Hu, G., X. Zhu, and Z. Zhou, Discussion on the Taoist Culture and the Tourist Resources of Wudang Mountain [J]. Journal of Chongqing Institute of Technology, 2006. 6: p. 027.
- [8] De Bernardi, J., On Daoism and Religious Networks in a Digital Age, in Place/No-Place

- in Urban Asian Religiosity. 2016, Springer. p. 91-108.
- [9] Chi-Tim, L., Daoism in China today, 1980–2002. *The China Quarterly*, 2003. 174: p. 413-427.
- [10] De Bernardi, J. and Z. Weibin, Wudang Daoist Tea Culture. *Re-orienting Cuisine: East Asian Foodways in the Twenty-First Century*, 2015. 3: p. 56.
- [11] Liang, W. and J. Yuanbo, Shiyao promotes development of tea industry, in *ChinaDaily*. 2015, ChinaDaily: China.
- [12] Weiliang, Z., A Cultural Case under the Influence of Wudang Taoist Culture: A Historical Combing Based on Wudang Wushu. *Chinese Wushu (Research)*, 2013. 1: p. 002.
- [13] Hanban News, 2018 Chinese New Year Wushu Culture Festival and International Chinese Wushu Invitational Tournament Held at Belarusian State University of Physical Education, in *HanBan News*. 2018, Hanban News: China.
- [14] Zhenxiong, W., Tai Chi and Martial Arts Team of Confucius Institute at University of Sierra Leone Shines at the Commencement Ceremony of Sierra Leone's Port of Freetown QE II Quay and Draws Praise from Sierra Leonean President, in *Hanban News*. 2018, Hanban News: China.
- [15] Ioannis, P., Defining and managing 'living heritage', in *Past in the Present: A Living Heritage Approach*. 2014, Meteora Ubiquity: Greece.
- [16] UNESCO, Report on the WHC-ICOMOS-ICCROM Joint Reactive Monitoring Mission to the Ancient Building Complex in the Wudang Mountain, in C705. 2014.
- [17] Warasiriphong, C., Cultural Resource Management of the Jingdezhen Ceramics Industry: A Study of Jiangxi Province, People's Republic of China. *Journal of Mekong Societies*, 2015. 11(1): p. 151-174.
- [18] Lertchanrit, T., Cultural Resource Management. 2011, Bangkok: Princess Maha Chakri Sirindhorn Anthropology Centre.
- [19] Sritharet, P., Thai-Chinese Social and Cultural Capital for Promoting Religious and Cultural Tourism in Ubon Ratchathani Province. *Humanities and Social Sciences Journal Ubonratchathani Rajabhat University*, 2017. 8(1): p. 212-230.
- [20] Praicharnjit, S., Archaeological Resource Management in Community Development. 2007, Bangkok: Community Archeology Book Project. p. 440.
- [21] Xinhua, Fire Damages Ancient Palace in Hubei, in *Xinhua News Agency*. 2003, China Internet Information Center: China.
- [22] ChinaDaily, Saving ancient UNESCO heritage in China, in *China Daily*. 2012: China.
- [23] Glenday, C., Guinness world records 2015. 2015: Bantam.
- [24] Nonaka, I., *The knowledge-creating company*. 2008: Harvard Business Review Press.
- [25] Zhang, W., *Tourism management model for World Heritage Sites situated cities*. Beijing: Peking University, 2002.
- [26] Li, M., B. Wu, and L. Cai, Tourism development of World Heritage Sites in China: A geographic perspective. *Tourism Management*, 2008. 29(2): p. 308-319.
- [27] Zhu, X., Sustainable tourism development: A case study in Mount Wudang. *Market Modernization*, 2005: p. 207-209.
- [28] Xiangling, K., et al., Project Design of Tourism E-commerce System for Wudang Mountain Based on CRM [J]. *Journal of Hubei Automotive Industries Institute*, 2011. 2: p. 017.

- [29] Gui, G., Should China Now Lead UNESCO?
The move would represent a step in the wrong direction for the organization., in *The Diplomat*. 2017.
- [30] Bland, B. and W. Xueqiao, High cost of China's push for Unesco heritage sites, in *Gulanguyu*. 2017, China Society: China.
- [31] Moncloa, L., Spain and China sign Memorandum of Understanding (MoU) on cultural heritage, in *Gobierno De Espana*. 2015: Spain.
- [32] An, China, Serbia sign MOU on cultural heritage protection cooperation, in *Xinhuanet*. 2017, Xinhuanet: China.
- [33] Maspero, H., *Taoism and Chinese Religious*. 2015, Melbourne & Basel: Quirin.
- [34] Xinqi, R., The 4th International Taoism Forum to be held at Wudang Mountain in May, in *Hubei.gov.cn*. 2017, Hubei.gov.cn: China.
- [35] Wudangtaosim. Explore: Taoism, Chinese Martial Arts, Taoist Medicine, Tai Chi, Qi Gong, Kung Fu, Internal Alchemy, Taoist Scriptures and Ceremony. 2017 [cited 2018 February 18]; Available from: <http://fiveimmortals.com/>.
- [36] Linyong, Z., The Way to Wudang, in *ChinaDaily*. 2010, ChinaDaily: China.